

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

Splošno usposabljanje o lobiranju

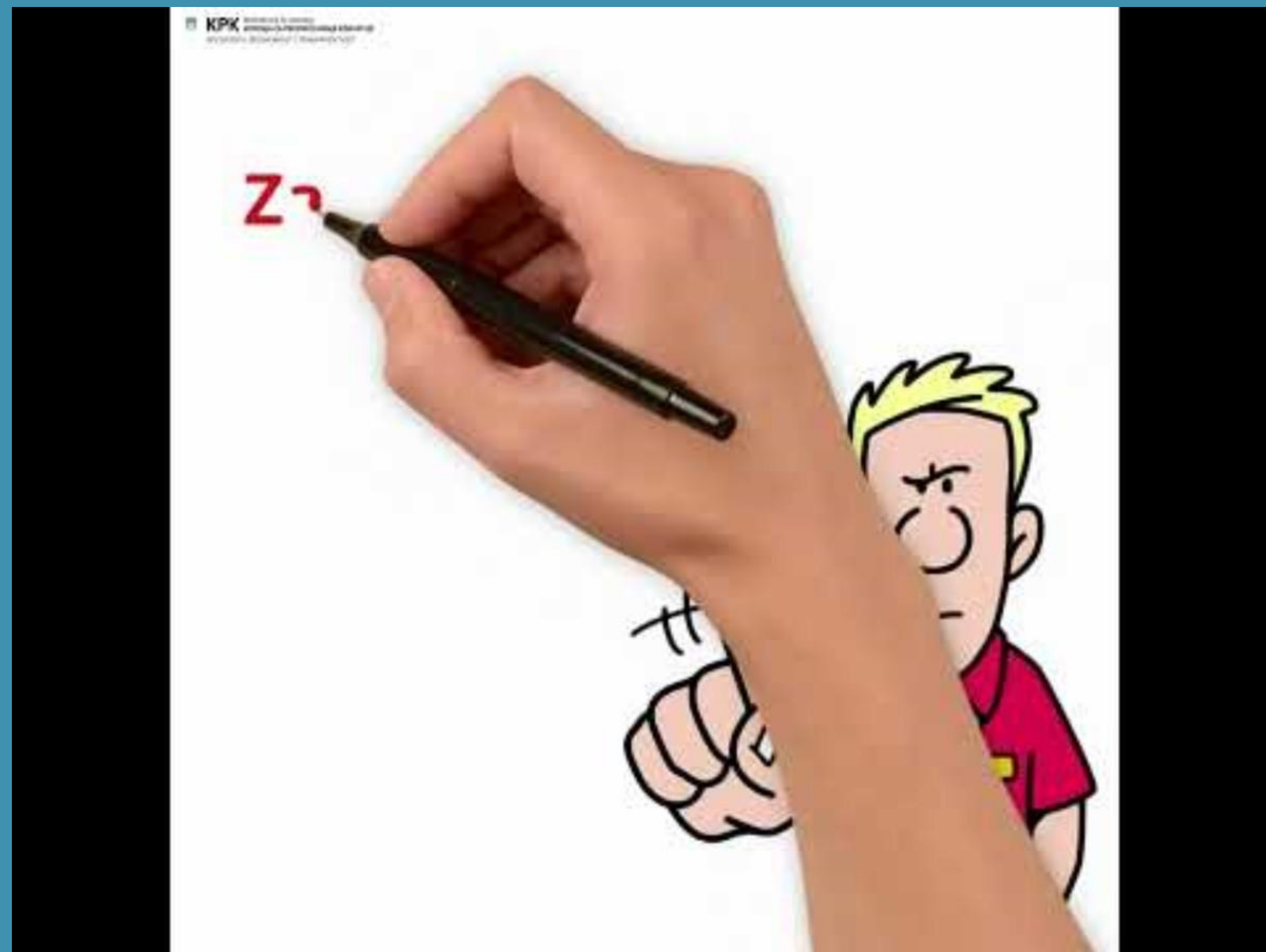
Teja Roškar
Višja svetovalka Komisije III
Marec 2025

www.kpk-rs.si

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

Predlagan program

- ✓ Kaj je lobiranje
- ✓ Kdaj ne gre za lobiranje
- ✓ Kdo lahko lobira
- ✓ Pravice in obveznosti lobirancev
- ✓ Spremembe smernic in nova sodna praksa

Pravna regulacija lobiranja

Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK)

-
- definicije pojmov: **interesne organizacije, lobiranje, lobist in lobiranci**

(13. – 16. točka 4. člena ZIntPK)

-
- pogoji za opravljanje dejavnosti lobiranja
 - pravice in dolžnosti lobistov, lobirancev in interesnih organizacij

(VIII. poglavje zakona, 56. – 74. člen ZIntPK)

NAMEN REGULACIJE

- urediti pogoje in nadzor
- krepitev transparentnosti vplivov interesnih organizacij na odločanje o zadevah javnega pomena
- krepitev enakopravnega dostopa do formalnih centrov odločanja

Lobiranje, ki se izvaja transparentno, javno in legalizirano, je povsem normalna in zakonita družbena dejavnost. Problematici pa so tisti načini lobiranja, ki potekajo neformalno, skrito in povezano z odločanjem, ki uspe v splošnih ureditvah (zakonskih predpisih in drugih splošnih pravilih) interese ene ali več organizacij postaviti pred javni interes. Regulacija lobiranja, kot je urejena v določbah ZIntPK, je zato primarno usmerjena k večji transparentnosti lobističnih aktivnosti.

Zakonska definicija lobiranja

(14. točka 4. člena ZIntPK)

Delovanje lobistov, ki za interesne organizacije izvajajo nejavno vplivanje na odločanje državnih organov, Banke Slovenije, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil

- pri obravnavi in sprejemanju predpisov in drugih splošnih aktov
- o drugih zadevah (programi, načrti dela, politični, ekonomski, pravni ukrepi idr.)

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

Kaj je lobiranje?

Izvajanje vplivanja, ko skuša posameznik (lobist) v imenu, interesu ali na račun neke interesne organizacije nejavno vplivati na odločanje odločevalcev (lobirancev), ki so aktivni na področju oblikovanja in sprejemanja zakonodaje, splošnih aktov ter javnih politik

Legitimno nejavno vplivanje interesnih organizacij na odločanje v zadevah javnega pomena

Temeljni elementi lobiranja

- ✓ **nejaven stik**
(njegova vsebina in namen širši javnosti nista poznana)
- ✓ **namen vplivanja na odločanje** znotraj javnega sektorja **v zadevah javnega pomena**
- ✓ vplivanje v interesu, imenu ali na račun **interesne organizacije**

Navedeni pogoji morajo biti **kumulativno izpolnjeni**

Kaj ni lobiranje?

- Vplivanje na odločanje o zadevah, ki so predmet sodnih in upravnih postopkov, postopkov javnega naročanja, v zaposlitvenih, disciplinskih postopkih idr. postopkih, kjer se **odloča o pravicah in obveznostih posameznikov**

V teh postopkih gre za pravno regulirane postopke, ki določajo specifične procesne pravice strank v posameznem postopku, zato vplivanje na odločevalce in njihove odločitve v teh postopkih ni dopustno oziroma ni dovoljeno, lahko pa gre celo za nezakonita ravnanja.

- Izražanje osebnih stališč, predlogov in komentarjev (kot posameznik)
- Predlogi in komentarji zainteresirane javnosti v javnih razpravah in posvetovanjih

*Potencialno nezakonita
ravnanja oziroma ravnanja v
nasprotju s pričakovano
integriteto*

Dovoljeno vplivanje, ki ni lobiranje

- **javno vplivanje** na odločitve javnih oblasti (tiskovne konference, medijski prispevki, odprta pisma, peticije ipd.)
- sodelovanje v **javnem postopku sprejemanja predpisa** (ko je v javni obravnavi, pri čemer pripravljavec sledi postopkom iz Resolucije o normativni dejavnosti po javni objavi predlogov in njihovih nosilcev)
- ko organi javnih oblasti **sami pozivajo in vabijo k sodelovanju širšo javnost ali ciljne skupine** (npr. kot člane delovnih skupin ipd.), in kadar ti predstavniki interesnih organizacij **delujejo v javnem interesu in ne v zasebnem parcialnem interesu interesnih organizacij**

IZPOSTAVLJAMO: Državni organi in organi lokalnih skupnosti so **dolžni obveščati registrirane lobiste** v zvezi s področji, za katere so lobisti registrirali interes (register lobistov), oziroma jih **vabiti** na vse javne predstavitve in vse oblike javnih posvetovanj.

Izjeme lobiranja (56.a člen ZIntPK)

- Namen vplivanja na odločanje pri obravnavi in sprejemanju predpisov in drugih splošnih aktov, na področju, ki se neposredno nanaša **na sistemska vprašanja krepitve pravne države, demokracije in varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin**
- Vprašanja, ki po vsebini in obsegu **presejajo interese in koristi posameznikov, neformalnih skupin ali interesnih organizacij**
- Izjema **ne izhaja** avtomatično iz statusa interesne organizacije (npr. nevladna organizacija, ki deluje na področju varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin), ampak se presoja **vsako posamezno oziroma konkretno delovanje** takšne interesne organizacije

Izjeme lobiranja (56. a člen)

Sodba Vrhovnega sodišča X Ips 43/2022 z dne 4. 9. 2024

Restriktivna, ozka razlaga izjeme

Za sistemsko vprašanje, ki se nanaša na krepitev pravne države, demokracije ter varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin, je mogoče šteti le taka vprašanja, **ki po vsebini in obsegu presegajo** interese ali koristi posameznikov, neformalnih skupin ali interesnih organizacij

Komisija torej oceni posamezne lobistične stike oziroma njihove dele na podlagi njihove konkretne vsebine oziroma dejanskih predlogov in zahtev lobista, torej na podlagi ugotovljenega dejanskega stanja.

Udeleženci lobiranja

- Lobiranec
- Lobist
- Interesna organizacija

LOBIRANCI

(16. točka 4. člena ZIntPK)

FUNKCIONARJI

in

JAVNI USLUŽBENCI

- v državnih organih
- v Banki Slovenije
- v organih in upravi lokalne skupnosti
- pri nosilcih javnih pooblastil

ki odločajo ali sodelujejo
pri obravnavi in sprejemu predpisov,
drugih splošnih aktov in odločitev o drugih zadevah, s katerimi z
namenom lobiranja komunicira lobist

INTERESNE ORGANIZACIJE

(13. točka 4. člena ZIntPK)

pravne osebe zasebnega prava in druge pravno urejene oblike združevanja
fizičnih ali pravnih oseb (podjetja, zbornice, društva, sindikati, prostovoljske
organizacije, zavodi, NVO idr.)

v imenu in na račun katerih lobist opravlja dejavnost lobiranja

IZPOSTAVLJAMO: Vplivanje v imenu in na račun posameznika, tj. za interese fizične osebe ni lobiranje!

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

LOBISTI

(15. točka 4. člena ZIntPK)

REGISTRIRANI

NEREGISTRIRANI

LOBISTI

(15. točka 4. člena ZIntPK)

REGISTRIRANI LOBISTI

- „**profesionalni**“ lobist
- vpisan v register lobistov, ki ga vodi Komisija
- zastopa lahko interese **katerekoli interesne organizacije**, ki ga za to pooblasti (lobiranje je zanj lahko tudi poklicna dejavnost)
- svoje storitve lahko prosto ponuja na trgu

PREPREČEVANJE POJAVA „VRTLJIVIH VRAT“ IN NASPROTJA INTERESOV PRI LOBISTIH

- funkcionar ne sme lobirati **pred potekom dveh let** odkar mu je prenehala funkcija
(tretji odstavek 56. člena ZIntPK)
- registrirani („profesionalni“) lobist ne sme biti posameznik, ki je **zaposlen v javnem sektorju**
(drugi odstavek 56. člena ZIntPK)

LOBISTI

(15. točka 4. člena ZIntPK)

NEREGISTRIRANI LOBISTI

- „**neprofesionalni**“ lobist
- da lahko zakonito lobira, se mu ni treba vpisati v register lobistov, ki ga vodi Komisija
- vendar lahko zastopa le interese **interesne organizacije, v kateri je zaposlen** (s pooblastilom!), **je njen zakoniti zastopnik** (določen z zakonom/aktom o ustanovitvi, prokurist, **ne pa odvetnik!**) **ali njen izvoljeni predstavnik** (določen na podlagi ustanovnega akta/statuta)
- storitev lobiranja ne sme ponujati na trgu (ne sme lobirati za „druge“ interesne organizacije)

LOBISTI

(15. točka 4. člena ZIntPK)

Izjema po četrtem odstavku 58 člena ZIntPK – zakonit zastopnik/izvoljen predstavnik

Sodba Vrhovnega sodišča X Ips 43/2022 z dne 4. 9. 2024

Restriktivna, ozka razlaga izjeme

- Izvoljen predstavnik je kot izjema določen skupaj z zakonitim zastopnikom

Izvoljen predstavnik kot izjema od registracije se tako nanaša le na izvoljene predstavnike tistih organizacijskih oblik, ki nimajo posebej z zakonom določenega (zakonitega) zastopnika (npr. sindikati, zveze društev itd.)

LOBISTI

(15. točka 4. člena ZIntPK)

Izjema po četrtem odstavku 58 člena ZIntPK

Zgolj članstvo v društvu, združenju, sindikatu, zbornici, zvezi društev oziroma v podobnem organu združevanja, članstvo v organih upravljanja, članstvo v nadzornih svetih posamezniku ne dopušča zakonitega lobiranja za to interesno organizacijo, ne da bi se prej registriral pri Komisij

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

PREPOVEDANA RAVNANJA LOBISTOV

(70. člen ZIntPK)

- Lobist **NE SME** lobirati **izven zakonskih okvirov** (kot je določeno v 14. točki 4. člena ZIntPK)
- Lobist lobirancem **NE SME** posredovati **netočnih, nepopolnih** ali **zavajajočih informacij**
- Lobist pri lobiranju **NE SME** ravnati proti predpisom, ki določajo **prepoved sprejemanja daril** v zvezi z opravljanjem funkcije ali javnimi nalogami lobirancev

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

DOLŽNOSTI LOBIRANCA

- ✓ stik prepoznati kot lobističen
- ✓ zahtevati od lobista, da se ta pred izvajanjem dejanja lobiranja:
 - **identificira** in
 - pokaže **pooblastilo interesne organizacije** za zastopanje in lobiranje v določeni zadevi*
(vedno velja za registrirane profesionalne lobiste, medtem ko je pooblastilo pri neregistriranih neprofesionalnih lobistih lahko kot eno od možnih dokazil, da je lobist oseba, ki je zaposlena pri interesni organizaciji, za katero lobira. Ali je lobist zakoniti zastopnik ali izvoljeni predstavnik interesne organizacije je razvidno iz javnih evidenc (npr. Ajpes) in/ali spletnih strani interesnih organizacij, npr.)
 - ter **navede namen in cilj**, zaradi katerega lobira
- ✓ ugotoviti status lobista ob stiku z lobistom
(od tega podatka je odvisno nadaljnje ugotavljanje dovoljenosti oziroma zakonitosti lobiranja)

DOLŽNOSTI LOBIRANCA

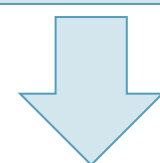
- ✓ **zavrniti lobistični stik oziroma lobista***, če ugotovi oziroma **zazna kršitve** določb ZIntPK s področja lobiranja
 - če ugotovi oziroma **zazna kršitve** določb ZIntPK s področja lobiranja
 - *(lobiranec lahko privoli v lobističen stik le po predhodnem preverjanju, ali je lobist vpisan v register lobistov pri Komisiji oziroma, ali izpolnjuje pogoje za izjemo od registracije (da je zaposlen v IO, da je zakoniti zastopnik IO ali njen izvoljeni predstavnik))
 - če bi pri stiku z določenim lobistom lobiranec znašel v **okoliščinah nasprotja interesov**
- ✓ **Komisiji prijaviti prepovedana ravnanja lobistov**
(elektronski obrazec „Prijava lobiranja o prepovedanih ravnanjih lobistov“)
- ✓ **SESTAVITI ZAPIS O LOBISTIČNEM STIKU!** – izpolniti elektronski obrazec „Zapisi lobirancev ob stiku z lobisti“

POROČANJE - LOBIRANCI

Lobiranec mora o lobističnih stikih poročati Komisiji. Za ta namen je Komisija pripravila **dva obrazca**, in sicer:

Zapisi lobirancev ob stiku z lobisti
([povezava do obrazca](#))

v roku osmih dni od stika v vednost svojemu nadrejenemu in Komisiji

Prijava lobiranca o prepovedanih ravnanjih lobistov
([povezava do obrazca](#))

lobiranec je zaznal prepovedana ravnanja lobistov
zavrnitev stika

v roku desetih dni od vzpostavitve stika

POROČANJE O LOBISTIČNIH STIKIH

Komisija vodi evidenco lobističnih stikov.

- za namene izvajanja nadzora nad lobiranjem
- in za namene krepite transparentnosti vplivov na odločanje v zadevah javnega pomena

Podatki, ki izhajajo iz zapisov lobirancev o lobističnih stikih, so **javno dostopni na spletnem portalu Erar** (<https://erar.si/lobiranje>)

ZAPIS LOBIRANCA O LOBISTIČNEM STIKU

(68. člen ZIntPK)

- Podatki o lobirancih in organu, pri katerem so zaposleni
(ime in priimek ter položaj ali funkcija lobiranca, naziv organa)
- Podatki o stiku
(datum stika, vrsta stika – osebno, e-pošta idr., namen in cilj lobiranja idr.)
- Podatki o lobistih
(ime in priimek registriranega lobista, vpisanega v register lobistov pri Komisiji; ime in priimek zakonitega zastopnika, zaposlenega ali izvoljenega predstavnika interesne organizacije)
- Podatki o interesnih organizacijah, za katere so lobisti lobirali
- Priloge – dopis, e-pošta in druge priloge

SANKCIJE

LOBIRANCI (PREKRŠKOVNE SANKCIJE)

- **globa od 400 do 1.200 evrov za posameznika, ki:**
- kot lobiranec ne posreduje Komisiji za zapisa o lobiranju (na elektronskem obrazcu)
 - v osmih dneh ne dopolni zapisa lobiranja (na zaprosilo Komisije)
 - kot lobiranec ne odkloni stika z lobistom, ki ni vpisan v register lobistov ali stika, pri katerem bi nastalo nasprotje interesov
 - kot lobiranec v roku ne prijavi Komisiji lobista, ki ravna v nasprotju s 70. členom ZIntPK ali ni vpisan v register lobistov v skladu z 58. členom ZIntPK

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

Ambasadorji integritete

www.kpk-rs.si

KPK REPUBLIKA SLOVENIJA
KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

INTEGRITETA | ODGOVORNOST | TRANSPARENTNOST

Sistemska pojasnilo o lobiranju (https://www.kpk-rs.si/storage/uploads/0d358fd3-68d2-4761-a10d-e93befc7ccdc/Sistemska-pojasnilo-o-lobiranju_dec-2024.pdf)

www.kpk-rs.si

V primeru morebitnih dodatnih vprašanj lahko pokličete na tel. št. 01 400 57 10, naslovite pa jih lahko tudi na elektronski naslov anti.korupcija@kpk-rs.si.

**Hvala za
pozornost!**